

Jaarverslag 2024

Inhoud

Voorwoord.....	3
Persvrijheidsmonitor 2024.....	4
Zaken die het fonds steunde in 2024.....	4
Bestuur.....	7
Samenstelling bestuur	7
Grondleggers en ondersteuners	8
Doelstellingen	8
ANBI	9
Subsidieaanvraag	9
Contact.....	10
Jaarrekening 2024.....	11

Voorwoord

In een tijd waarin vrijheid van meningsuiting wereldwijd steeds vaker onder druk staat, is het bemoedigend om te constateren dat Nederland op de wereldwijde persvrijheidsindex enkele plaatsen is gestegen. Maar wie daaruit de conclusie trekt dat het goed gaat met de persvrijheid in ons land, komt bedrogen uit. De Persvrijheidsmonitor 2024 laat zien dat, hoewel het aantal bedreigingen licht daalde, het aantal incidenten met fysiek geweld, discriminatie en intimidatie juist toenam. Vooral tijdens demonstraties blijken journalisten steeds vaker het mikpunt van agressie.

Het zijn signalen die we serieus moeten nemen. Want achter elke bedreiging, elke poging tot intimidatie of juridische afschrikking, gaat het risico schuil dat journalisten zich terugtrekken of hun werk niet meer in volle onafhankelijkheid kunnen doen. En dat raakt ons allemaal: een vrije pers is geen luxe, maar een fundament van onze democratische rechtsstaat. Eentje waarvan je het belang pas echt beseft als het te laat is.

Ook in 2024 heeft het Persvrijheidsfonds zich stevig ingezet om dat fundament te beschermen. We ondersteunden journalisten die onder druk kwamen te staan door overheden, bedrijven of individuen. We waren partij in rechtszaken met een principiële belang, zoals die rond een publicatieverbod voor een krant en het belemmeren van een fotojournalist. En we gaven steun bij juridische geschillen over opnameverboden, SLAPP-zaken en bronbescherming.

Dat kunnen we alleen doen dankzij de betrokkenheid van donateurs en partners die onze missie onderschrijven. Al die bijdragen van organisaties en particulieren die ons ook in 2024 weer steunden maken het mogelijk om op te blijven komen voor journalisten die het nodig hebben. Grote dank daarvoor, namens iedereen die het het afgelopen jaar nodig had.

Hoe hoog je als land ook op de persvrijheidsindex staat, de strijd voor persvrijheid is helaas nooit gestreden. Het Persvrijheidsfonds is er ook komend jaar, in nauwe samenspraak met Persveilig en de Balie Persvrijheid, om die strijd met volle overgave te voeren.

Namens het bestuur,

Bart Brouwers

Voorzitter Stichting Persvrijheidsfonds

Persvrijheidsmonitor 2024

In de jaarlijks op 3 mei verschijnende Persvrijheidsmonitor wordt een overzicht gegeven van de ontwikkelingen op het gebied van de persvrijheid en -veiligheid in Nederland. De Persvrijheidsmonitor wordt jaarlijks in opdracht van het Persvrijheidsfonds geschreven.

Ten opzichte van het afgelopen jaar is het aantal bedreigingen afgenomen, maar fysiek geweld en discriminatie of intimidatie zijn daarentegen toegenomen. Er is ook een opvallende stijging van incidenten tijdens demonstraties. Er blijft dus reden tot zorg.

De [Persvrijheidsmonitor 2024](#) is mede dankzij een financiële bijdrage van de Coornhert Stichting tot stand gekomen.

Zaken die het fonds steunde in 2024

1 maart 2024

Publicatieverbod Algemeen Dagblad opgeheven

Het AD mag een artikel publiceren dat is gebaseerd op geluidsopnames die gemaakt zijn door wijlen Peter R. de Vries. Dat heeft het Hof in Amsterdam geoordeeld in een door Royce de Vries, zoon van Peter R. de Vries, aangespannen kort geding tegen de krant. Het AD moet er echter wel voor zorgen dat bepaalde informatie niet naar personen herleidbaar is.

De publicatie van het AD zou volgens Royce de Vries zijn veiligheid in gevaar brengen. Hij spande daarop samen met de Orde van Advocaten een kort geding aan tegen de krant om publicatie tegen te houden. De rechtbank gaf De Vries eerder in een uitzonderlijke en verstrekkende uitspraak gelijk. De advocaat van het AD noemde het publicatieverbod van de rechtbank eerder een “poging de Nederlandse pers te muilkorven” en het AD ging in hoger beroep.

Het Persvrijheidsfonds werd eerder als voegende partij toegelaten in de procedure vanwege het principiële belang dat met deze zaak gemoeid is.

Het Fonds is tevreden met de uitkomst van het hoger beroep. Het gerechtshof heeft volgens Persvrijheidsfonds-bestuurssecretaris Thomas Bruning een belangrijke correctie gegeven op de eerdere uitspraak van de president van de rechtbank in Kort Geding. ‘Als er sprake is van een maatschappelijk belang moeten journalisten ook uit geheime opnames kunnen citeren’, zegt Bruning. ‘Het chilling effect uit het oorspronkelijke oordeel is door het hof weggenomen.’

Daarnaast is Bruning blij dat er nu een heldere en complete motivatie ligt welke afweging wordt gemaakt tussen veiligheids- en vertrouwelijkheidsbelangen enerzijds en het belang van persvrijheid en publicatie anderzijds. ‘Want die ontbrak in het eerste oordeel volledig.’

24 april 2024

Uitspraak in hoger beroep aangehouden fotojournalist De Swart

In het hoger beroep van fotojournalist Marco de Swart tegen de Staat en de Politie heeft het hof geoordeeld dat de politie onrechtmatig heeft gehandeld en hem eerder had moeten vrijlaten.

De Swart deed op 13 oktober 2021 verslag van een op handen zijnde onaangekondigde protestactie van Extinction Rebellion in Den Haag. Ondanks het zichtbaar dragen van een rellekaart en het tonen van zijn politiperskaart werd hij door de politie aangehouden en werden zijn telefoon en camera's in beslag genomen.

Het gerechtshof in Den Haag oordeelt dat zijn aanhouding aanvankelijk weliswaar rechtmatig was, maar dat al heel snel duidelijk moet zijn geweest dat de man aan het werk was als journalist omdat hij een rellekaart droeg en zijn politiperskaart toonde. Dat zijn aanhouding voortduurde, hij mee moest naar het politiebureau en zijn camera's en telefoon in beslag werden genomen, is daarom onrechtmatig, aldus het hof.

Het Persvrijheidsfonds steunde fotojournalist Marco de Swart in de bodemprocedure alsook in dit hoger beroep waarin hij ook weer werd bijgestaan door NVJ Advocaten & Juristen. In het arrest komt heel duidelijk het principiële karakter waar het Persvrijheidsfonds zich hard voor maakt naar voren en het fonds is dan ook zeer verheugd met deze uitspraak.

13 juni 2024

Persvrijheidsfonds steunt schrijver/journalist van het boek *Drugsbaron* in kosten juridische procedures

Het fonds besloot financiële steun toe te kennen als tegemoetkoming in gemaakte juridische kosten gemaakt door Boekx Advocaten, omdat er onacceptabele druk van de (Belgische) overheid heeft plaatsgevonden op een freelance journalist omtrent de publicatie van het boek "*Drugsbaron*".

Wij maakten met dit een besluit een uitzondering op ons beleid om alleen zaken te steunen, die nog voor de rechter moeten komen, nu de laatste procedure in deze kwestie in een schikking is geëindigd.

Het Persvrijheidsfonds is echter van mening dat het steunen van deze zaak kan bijdragen aan het doel van ons fonds, het de journalistieke beroepsgroep mogelijk maken zo vrij en ongehinderd mogelijk haar werk te kunnen uitoefenen.

2 juli 2024

Persvrijheidsfonds steunt Stella Braam in vervolprocedure tegen de AIVD

Het fonds kende een aanvullende financiële bijdrage toe voor de vervolprocedure van de zaak Braam versus AIVD. Het Persvrijheidsfonds ziet graag een principiële uitspraak over de vraag of de AIVD bevoegd is om iemand te volgen en op welke gronden dit plaatsvindt. Het fonds is van mening dat een journalist onder deze omstandigheden namelijk niet in staat is om het vak goed uit te oefenen. Tevens vindt het fonds dat hier sprake is van een kwestie die een ernstige belemmering vormt van de bronbescherming en daarmee ook de persvrijheid in heel Nederland raakt.

11 september 2024

Fonds steunt journalist in civiele rechtszaak tegen SLAPP

Okke Ornstein is een Nederlandse journalist die lange tijd in Panama werkte en via zijn website, Bananama Republic, onderzoek deed naar vermeende fraude en corruptie. Het betrof onder andere een rapportage over de vermeende dubieuze handelspraktijken van Monte Friesner, een Canadese zakenman werkzaam in Panama.

Sindsdien heeft Ornstein te maken met een uitgebreide online campagne met onwaarheden over hem. Op verschillende websites worden artikelen gepubliceerd over Ornstein met daarin buitenissige en evident ongefundeerde beschuldigingen. Zo wordt er onder andere beweerd dat hij gezocht wordt in Panama en Nederland, dat hij een bedrijf heeft in kinderpornografie, en gelieerd is aan Hamas.

Deze artikelen achtervolgen Ornstein tot op de dag van vandaag, onder meer doordat zij verschijnen in de zoekresultaten van Google als op zijn naam wordt gezocht.

Het voeren van online smear campaigns is een kenmerk van SLAPP en de artikelen op deze websites hinderen Ornstein in zijn werk als journalist.

Het Persvrijheidsfonds heeft besloten om bij te dragen in de kosten van de rechtszaak, die Ornstein is begonnen tegen de twee individuen achter de websites, waar Ornstein valselijk wordt beschuldigd en belasterd.

Het Persvrijheidsfonds is van mening dat het vervolg van deze zaak kan bijdragen aan het doel van het fonds, het de journalistieke beroepsgroep mogelijk maken vrij haar werk uit te oefenen.

11 september 2024

Fonds steunt journalist in kwestie over opnameverbod

Het Fonds steunt een journalist in een geschil over de verhindering bij het maken van opnames in de openbare ruimte door Rechter-Commissaris (RC) en Politie. De journalist wordt in deze zaak juridisch ondersteund door NVJ Advocaten & Juristen.

Het Fonds acht het van groot belang voor de beroepsgroep dat de rechter een principiële uitspraak doet, waarin wordt vastgesteld hoe ver de bevoegdheid gaat van politie en RC om het maken van opnamen door journalisten in de openbare ruimte te verhinderen en daarbij inbeslagname van opnameapparatuur en het wissen van opnamen geoorloofd is.

Het Persvrijheidsfonds is van mening dat het verkrijgen van een uitspraak van de rechter in deze zaak kan bijdragen aan het doel van het fonds, ervoor zorgdragen dat de beroepsgroep zo vrij mogelijk haar werk kan uitoefenen.

22 oktober 2024

Persvrijheidsfonds draagt bij aan juridisch onderzoek Btw-verhoging media

Het Persvrijheidsfonds besloot bij te dragen in de kosten voor een juridisch onderzoek van NDP Nieuwsmedia naar de verhoging van het Btw-tarief in de media. Het onderzoek richtte zich onder meer op de fiscaalrechtelijke component.

Bestuur

Samenstelling bestuur

Het bestuur van het Persvrijheidsfonds bestaat uit:

- **Bart Brouwers**, voorzitter, hoogleraar journalistiek in Groningen, oprichter en eigenaar van just.news, eigenaar van Media53, eigenaar van het Europese journalistieke platform Innovation Origins.
- **Thomas Bruning**, secretaris, algemeen secretaris Nederlandse Vereniging voor Journalisten, jurist.
- **Mariëtte Wolf**, mediahistoricus, onderzoeker, auteur journalistieke non-fictie, NT2-docent en oud-directeur van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten en van het Persmuseum.
- **Wilma Haan**, adjunct-hoofdredacteur van NOS Nieuws.
- **Ward Wijndelts**, penningmeester, voormalig hoofdredacteur Vrij Nederland, Lid Mediaforum KRO-NCRV, beleidsmedewerker en Chief Science Office (CSO) Gemeente Amsterdam.
- **Marcella Bredeveld**, werkzaam bij NRC als plaatsvervangend chef en voormalig redacteur economie NRC; sinds 1 februari 2025 chef Binnenland bij NRC.

Het bestuur verricht zijn taken onbezoldigd.

Grondleggers en ondersteuners

Het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren en de Nederlandse Vereniging van Journalisten zijn de grondleggers van het Persvrijheidsfonds.

Onderstaande partijen hebben bijgedragen aan de middelen van het Persvrijheidsfonds.

lira fonds

**Overige en
particuliere
sponsors**

Doelstellingen

De Stichting Persvrijheidsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het entameren en ondersteunen van juridische procedures die een principiële karakter hebben en die het de beroepsgroep mogelijk blijven maken in vrijheid haar werk te kunnen doen;
- Het verdedigen van de persvrijheid in de ruimste zin van het woord;
- Gelden ter beschikking te stellen voor het voeren van principiële procedures, die de persvrijheid van de Nederlandse media en meer specifiek het werken van die media in de meest optimale ongehinderde omstandigheden mogelijk moeten maken;
- Het -onder meer in rechte- kunnen aanvechten en/of bestrijden van alle door overheid of anderen direct of indirect opgeworpen belemmeringen, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Zie ook: [Statuten en reglementen](#)

ANBI

Stichting Persvrijheidsfonds is met ingang van 1 juli 2019 door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Omdat alle ANBI's per 1 januari 2014 een publicatieplicht hebben vindt u op deze pagina alle gegevens van de stichting Persvrijheidsfonds op een rijtje.

Officiële naam Stichting Persvrijheidsfonds

KvK-nummer 34286584

Fiscaalnummer 818650850

Post- en bezoekadres Johannes Vermeerstraat 22
1071 DR Amsterdam

Contactgegevens 020 - 303 9700
 persvrijheidsfonds@nvj.nl

Het Persvrijheidsfonds staat voor het verdedigen van de persvrijheid in de ruimste zin van het woord en voor het starten en ondersteunen van juridische procedures met een principieel karakter. Tevens staat het Persvrijheidsfonds voor het -onder meer in rechte- kunnen aanvechten en/of bestrijden van alle door de overheid of anderen direct of indirect opgeworpen belemmeringen.

Graag verwijzen wij naar eerdere jaarverslagen die op onze website staan.

Zie ook: [Beleidsplan 2024-2028](#)

Subsidieaanvraag

Een verzoek om een financiële bijdrage in een juridische procedure wordt in beginsel gedaan door de betrokken journalist of het betrokken medium. Uiteraard kunt u de aanvraag van een nadere toelichting laten voorzien door een gemachtigd advocaat/jurist.

Wij verzoeken u bij uw aanvraag minimaal in te gaan op de volgende drie punten:

1. Op welke wijze wordt (worden) u en/of daarmee uw vakgenoten belemmerd in de uitoefening van het vak?
2. Indien relevant: in hoeverre heeft u zelf voldaan aan de correcte en zorgvuldige uitoefening van het vak?
3. Voor welk bedrag zoekt u steun bij het fonds en hoe groot is dat bedrag ten opzichte van de totale kosten van de procedure? Wordt uw zaak door anderen gesteund, dan willen we graag weten wie de medefinanciers zijn en tegen welk bedrag.

Als aan u subsidie wordt toegekend zal het bestuur van het Persvrijheidsfonds duidelijk aangeven per wanneer de subsidie ingaat en voor welke procedure deze bestemd is.

De door het Persvrijheidsfonds toegezegde financiële bijdrage moet binnen twee jaar na afronding van de desbetreffende procedure gedeclareerd worden bij het fonds anders komt de bijdrage te vervallen.

Als er relevante stukken zijn die uw aanvraag kunnen onderbouwen wilt u deze dan meezenden? Wilt u de aanvraag tevens voorzien van uw e-mailadres en telefoonnummer? De aanvraag kan per post of per e-mail ingediend worden bij het Persvrijheidsfonds.

Contact

Stichting Persvrijheidsfonds

Postbus 75997

1070 AZ Amsterdam

020 - 3039700 (via de telefooncentrale van de NVJ)

persvrijheidsfonds@nvj.nl

Website: www.persvrijheidsfonds.nl

Jaarrekening 2024

Balans per 31 december	2024	2023
ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa	▼ (1) € -	€ -
Liquide middelen	▼ (2) € 140.385	€ 176.628
Totaal activa	€ 140.385	€ 176.628
PASSIVA		
<i>Eigen Vermogen</i>		
Algemene reserve	▼ (3) € 140.260	€ 175.781
Kortlopende schulden en overlopende passiva	▼ (4) € 126	€ 847
Totaal passiva	€ 140.385	€ 176.628

Staat van baten en lasten	2024	2023
Baten		
Baten van particulieren	▼ (5) € 1.125	€ 75
Baten van bedrijven en baten van andere organisaties zonder winststreven	(6/7) € 5.786	€ 4.832
Som van de baten	€ 6.911	€ 4.907
Lasten		
Besteed aan de doelstelling	▼ (8) € 43.958	€ 8.330
Kosten bestuur en bankbeheer	▼ (9) € 435	€ 567
Som van de lasten	€ 44.393	€ 8.897
Saldo voor financiële baten en lasten	€ -37.483	€ -3.990
Saldo financiële baten en lasten	▼ (10) € 1.961	€ 475
Saldo van baten en lasten	€ -35.521	€ -3.515
Bestemming saldo van baten en lasten		
Onttrekking aan Algemene reserve	€ -35.521	€ -3.515

Toelichting op de balans

(1) Vorderingen en overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
	€ -	€ -
	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>

(2) Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
ING betaalrekening	€ 6.064	€ 84.268
ING spaarrekening	€ 134.321	€ 92.360
	<u>€ 140.385</u>	<u>€ 176.628</u>

De onder de liquide middelen opgenomen banktegoeden zijn direct opvraagbaar.
Saldo spaarrekening is inclusief de op 1-1-2025 ontvangen rente over 2024 - zie punt (10)

TOTAAL ACTIVA	<u>€ 140.385</u>	<u>€ 176.628</u>
----------------------	-------------------------	-------------------------

(3) Algemene reserve	31-12-2024	31-12-2023
Stand per 1 januari	€ 175.781	€ 52.296
Resultaat boekjaar	€ -35.521	€ -3.515
(*) Toevoeging aan algemene reserve	€ -	€ 127.000
Stand per 31 december	<u>€ 140.260</u>	<u>€ 175.781</u>

(*) Bijdrage van Google		€ 15.000
Bijdrage van Veronica		€ 10.000
Bijdrage van Lira		€ 20.000
Bijdrage van Democratie en Media		€ 22.000
Bijdrage van Publieke Omroep		€ 50.000
Bijdrage van RTL Nieuws		€ 5.000
Bijdrage van Coornhert		€ 5.000
	<u>€ -</u>	<u>€ 127.000</u>

(4) Kortlopende schulden en overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
R/C vordering NVJ op Persvrijheidsfonds	€ 126	€ 847
	<u>€ 126</u>	<u>€ 847</u>

De kortlopende schulden bestaan uit toezeggingen die binnen 1 jaar in rechte afdwingbaar zijn.

TOTAAL PASSIVA	<u>€ 140.385</u>	<u>€ 176.628</u>
-----------------------	-------------------------	-------------------------

Toelichting op de staat van baten en lasten

(5) Baten van particulieren	2024	2023
A C M Heersche en Mw C M A Heersche-Pijnenborg	€ 1.000	
Referentenvergoeding nieuwe leden NVJ	€ 125	€ 75
Baten voorgaande boekjaar	€ -	€ -
	<u>€ 1.125</u>	<u>€ 75</u>
(6) Baten van bedrijven	2024	2023
STRIPE	€ 358	€ 142
Marco De Swart Fotografie M.B. De Swart h o	€ 500	
Matchingfonds de Co?p.	€ 2.500	
Olsthoorn Holding B.V.	€ 2.428	
ST.LOK.PUBL.OMROEP	€ -	€ 1.000
ST. COE	€ -	€ 3.690
Baten van bedrijven	<u>€ 5.786</u>	<u>€ 4.832</u>
(7) Baten van andere organisaties zonder winststreven	2024	2023
	€ -	€ -
(8) Besteed aan de doelstelling	2024	2023
Bijdrage aan NVJ iz Persalarmering	€ -	€ 4.700
Persvrijheidsmonitor	€ 3.630	€ 3.630
Advocatuur Bergh Stoop Sanders	€ 4.000	
Buro Ik grafische vormgeving	€ 1.592	
De Correspondent B.V.	€ 4.858	
N.V. Olling	€ 4.000	
NDP Nieuwsmedia	€ 1.500	
Nierop Advocaat	€ 6.957	
Prakken d'Oliveira Human Rights Law	€ 10.000	
R. Hendriks	€ 1.815	
St. Nederlands Inst. voor B G	€ 605	
Vice Benelux B.V.	€ 5.000	
Bestedingen vorig boekjaar	€ -	€ -
	<u>€ 43.958</u>	<u>€ 8.330</u>
(9) Kosten bestuur en bankbeheer	2024	2023
Bestuurskosten	€ -	€ 310
Kosten KvK	€ 145	€ -
Bankkosten betaalrekening	€ 290	€ 257
	<u>€ 435</u>	<u>€ 567</u>

(10) Saldo financiële baten en lasten	2024	2023
Rente van ING spaarrekening	€ 1.961	€ 475
	<u>€ 1.961</u>	<u>€ 475</u>
RESULTAAT	€ -35.521	€ -3.515